

об'єднань громадян, а утворюють окрему самостійну групу в межах зазначеного розділу КК.

Має рацію З.А. Загинеї в тому, що зміни, які стосувалися внесення у Розділ XV Особливої частини КК ст. 345-1, 347-1, 348-1 та 349-1 КК є недоцільними.

Відповідні злочини не посягають на суспільні відносини, що охороняються нормами цього розділу. Штучною виглядає вказівка законодавця у назві цього розділу на злочини проти журналістів. Таке враження, що це формулювання «доточене» до того, що існувало у КК [1, с. 204].

Література:

1. Загинеї З. А. Герменевтика кримінального закону України : дис. ... д-ра юрид. Наук : 12.00.08. Київ, 2016. 636 с.
2. Кримінальний кодекс України. Електронний ресурс. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 20.05.2022).

ОКРЕМІ АСПЕКТИ ВІКТИМНОЇ ПОВЕДІНКИ ЖУРНАЛІСТА

Боровик Л. А.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
член-кореспондент Міжнародної кадрової академії,
доцент кафедри теорії і методики журналістської творчості
Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'ячука
м. Рівне, Україна*

Як справедливо зазначається у сучасній літературі, ЗМІ, виконуючи інформаційну функцію, є при цьому і каналом вираження громадської думки, і засобом її формування, і інструментом соціального контролю громадськості над владою і державою, тому право на інформацію і доступ до неї мають життєву цінність не тільки для журналістів.

Однак численні факти свідчать, що між правом на інформацію і реальним доступом до неї – все більш зростаюча дистанція. Укриття інформації в найвитонченіших формах і під різними причинами стало звичним явищем для всіх гілок влади, органів управління, чиновництва, суб'єктів господарювання, фінансових структур, деяких громадських об'єднань [1, с. 6]. На таких соціальних чинниках, на нашу думку, і заснована професійна віктимність журналістської діяльності.

Встановлено, що важливе значення у структурі віктимологічної характеристики журналіста – жертви кримінального правопорушення відводиться саме його віктимній поведінці, що є, на нашу думку, складовою частиною детермінаційного комплексу вчинення досліджуваних кримінальних правопорушень, адже внаслідок виконання своїх професійних (посадових) обов'язків журналіст відповідно стає жертвою того чи іншого злочинного посягання.

По суті, як випливає із практики журналістської діяльності, віктимна поведінка журналіста – жертви кримінального правопорушення – полягає у виконанні ним своїх професійних (посадових) обов'язків, здійснення яких полягає у підготовці конкретних продуктів професійної діяльності журналіста (його репортажі, публікації, фото, відеоматеріали тощо).

Наші судження й висновки, зроблені на підставі аналізу емпіричного матеріалу, цілком узгоджуються з теорією кримінології.

У цьому відношенні слушною вбачаємо наукову позицію І.М. Копотуна, за якою «потерпілий може різною мірою впливати на можливість вчинення щодо нього злочину. Однак стосовно насильницьких посягань особа потерпілого має особливе значення. Розглядувані діяння становлять собою так звані «злочини відносин», у яких жертва є обов'язковим елементом. Бути злочину чи ні – зрештою вирішує злочинець, проте в насильницьких діяннях особа потерпілого та її поведінка можуть здійснити на це вирішальний вплив. Відповідно вибір злочинцем жертви не є в такій ситуації випадковим, а слугує цілком закономірним підсумком у механізмі злочинної поведінки» [2, с. 249].

Принагідно до цього зазначимо, що у теорії кримінологічної віктимології власне віктимна поведінка диференціюється на певні групи залежно від ролі жертви кримінального правопорушення при його вчиненні. Співставлення кримінологічних знань та емпіричної бази щодо досліджуваних кримінальних правопорушень дало підстави поділити віктимну поведінку журналіста при виконанні ним своїх посадових обов'язків на 3 групи:

- 1) позитивну (85,7%);
- 2) нейтральну (4,8%);
- 3) негативну (9,5%).

Цей показник за останні 2 роки збільшився майже вдвічі, адже за даними І. С. Заєць він становив 5% [3, с. 111]/

Найбільшим причинно-наслідковим (детермінаційним) потенціалом володіють саме позитивна й негативна віктимна характеристики журналістів, яка прямо впливає на механізм формування кримінальної поведінки особи злочинця, що виливається у вчинення того чи іншого злочину. Різниця між названими видами поведінки також виливається у такі дві групи діяльності журналіста: а) професійна діяльність; б) і власне

законна професійна діяльність. Особливості другого виду журналістської діяльності мають переважно кримінально-правове забарвлення, про що свідчать відповідні положення КК України.

Отже, позитивна віктимна поведінка журналіста виявляється у його законній професійній діяльності, у процесі здійснення якої він проводить різні інтерв'ю, публікує різного роду матеріали. Водночас велике значення у діяльності журналіста відіграють «гучні», важливі, навіть часом скандальні публікації, проте ця діяльність зводиться до виконання ним своїх службових обов'язків і становить сутність професії журналіста.

Література:

1. Іванов В. Ф. Інформаційне законодавство: український та зарубіжний досвід. Київ : Центр вільної преси, 2000. 226 с.

2. Копотун І. М. Запобігання злочинам, що призводять до надзвичайних ситуацій у виправних колоніях : монографія. Київ : ПП «Золоті ворота», 2013. 472 с.

3. Засць І. С. Запобігання перешкоджанню законній професійній діяльності журналістів в Україні : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08. Київ, 2014. 295 с.

ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ ЯК ФАКТОРА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Бугера С. І.

*доктор юридичних наук, старший науковий співробітник,
начальник відділу дослідження проблем протидії корупції
та загрозам економічній безпеці*

*Міжвідомчого науково-дослідного центру з проблем боротьби
з організованою злочинністю
при Раді національної безпеки і оборони України
м. Київ, Україна*

Стратегічною метою антикорупційної політики є протидія корупції на всіх рівнях шляхом підвищення прозорості діяльності державних органів, додержання прав і свобод людини й громадянина, створення умов для розвитку економіки, забезпечення європейських соціальних стандартів і добробуту населення, зниження рівня корупції в Україні та усунення причин і умов, що її обумовлюють [1].